

Moštěnský Zpravodaj

3/2019

PŘEHLED AUTOBUSOVÝCH SPOJŮ

Autobus: Horní Moštěnice - Přerov, aut. st., Jednota

Beňov, jede:	P	P	P	S, N	P	S	P	N	P
H. Moštěnice	5:04	6:07	7:15	7:24	9:47	10:49	11:16	13:04	13:24
Přerov	5:14	6:19	7:30	7:34	9:57	10:59	11:27	13:14	13:34
	S	P, š	S, N	P	P	N	P	P	N
	13:29	14:43	15:39	15:47	17:09	17:29	18:19	21:18	21:29
	13:39	14:54	15:49	15:59	17:19	17:39	18:31	21:29	21:37

Kostelec, jede:		P	P, š	P	S, N	P	P	S, N	P
H. Moštěnice	5:04	6:18	7:09	7:23	9:07	10:29	13:17	13:25	15:45
Přerov	5:15	6:30	7:20	7:37	9:15	10:40	13:27	13:35	15:55
		P							
	17:28	19:26	21:10						
	17:40	19:35	21:20						

Zlín, jede:

H. Moštěnice	7:05	8:11	12:09	15:34	17:49
Přerov	7:18	8:20	12:20	15:40	18:00

PŘEHLED VLAKOVÝCH SPOJŮ

Horní Moštěnice - Přerov

		P, S	P, S				P	
H. Moštěnice	5:10	6:15	7:10	8:17	10:17	12:17	13:10	14:17
Přerov	5:14	6:19	7:14	8:21	10:21	12:21	13:14	14:21
		P		P				
	15:10	16:17	17:10	18:17	20:10	22:31		
	15:14	16:21	17:14	18:21	20:14	22:35		

P – pracovní dny, 1 – pondělí, 2 – úterý, 3 – středa, 4 – čtvrtek, 5 – pátek,
 S – sobota, N – neděle, svátky, š – školní rok, (bez záruky)

SLOVO STAROSTY

Vážení spoluobčané,

rok 2019 se nám velice rychle přehoupl do druhé poloviny, začal čas prázdnin a dovolených, takže hned v úvodu Vám všem přeji příjemné počasí k načerpání nových sil a k odpočinku.

Půlka letošního roku utekla jako voda, takže opět v krátkosti velmi stručná rekapitulace druhého čtvrtletí tohoto roku:

Oblast kultury a sportu:

Těch akcí byla opět taková spousta, že musím zalistovat v kalendáři a provedu krátkou bilanci.

V polovině měsíce března, Josefovským plesem, skončila bohatá plesová sezona, která se stejně jako vloni vyznačovala velkou účastí místních, ale i cizích občanů. První mé velké poděkování patří všem místním spolkům a taktéž Sdružení rodičů a přátel školy za vzornou organizaci a zabezpečení těchto společenských akcí.

Poslední víkend měsíce března uspořádal obecní úřad zájezd na muzikál do Prahy a rybářský spolek zahájil sezonu „otevíráním vody“ na místním rybníku. Mé velké poděkování patří vedení ZŠ a MŠ, pedagogickému sboru a žákům 1. – 9. třídy, kteří se zapojili do celostátní akce „Uklidíme Česko – za obec krásnější“ a v katastru obce vysbírali neuvěřitelných 13 pytlů odpadu. Týden před Velikonocemi patřil místnímu sdružení chovatelů, kteří ve spolupráci s obecním úřadem a ZŠ a MŠ Horní Moštěnice uspořádali v kulturním domě výstavu drobného zvířectva a velikonočních prací, nazvanou „Vítání jara“. Zájem z řad dětí a občanů nejen z Horní Moštěnice byl skutečně velký a kulturní dům během celé akce byl neustále naplněný.

Víkend hned po Velikonocích, stejně jako vloni, patřil rejdní čarodějnic, které skončilo soutěžením dětí ve sportovních disciplínách a opékáním špekáčků u táboráku na hřišti TJ Sokol H.M. Poděkování patří především manželům Horákovým a všem aktivním občanům, kteří se na této akci podíleli, a taktéž všem zúčastněným divákům. Koncem měsíce dubna obecní úřad zajistil již druhé povídání manželů Klímkových o neuvěřitelném cestování a zážitcích po kontinentech světa, jen na jízdních kolech.

V polovině měsíce května zaplnily děti ze ZŠ kulturní dům krásně nacvičenými scénkami a písněmi ke „Dni matek“. Účast byla opět obrovská. Následující sobota patřila našim zahrádkářům, kteří opět tradičně připravili pro občany zájezd do Polska, do krásného města Krakova. V závěru měsíce května zajistil obecní úřad v kulturním domě volby do Evropského parlamentu, které se vyznačovaly malým zájmem a neúčastí občanů.

Za krásného počasí, v příjemném prostředí zámecké zahrady, proběhly první víkend

v červnu oslavy „Dne dětí“, které připravilo a zajistilo Sdružení rodičů a přátel školy. Opět krásná vydařená akce, která zaplnila zámeckou zahradu do posledního místečka a ti, kteří přišli později, beznadějně hledali místo k sezení. Mé velké poděkování celému výboru SRPŠ, kamarádům a známým, za perfektně zorganizovanou a zajištěnou akci!

První týden v červnu, stejně jako vloni, zorganizoval spolek rybářů závody dětí a mládeže v soutěži „O největší ulovenou rybu“. Po uzávěrce tohoto čísla zpravodaje zajistil spolek zahrádkářů autobusový zájezd na hrad Pernštejn s příjemným posezením u dobrého vína a další víkend je ještě v přípravě čtvrtý ročník „Zahrádkářské vycházky“, opět v patronaci zahrádkářského spolku. A na první červencový víkend připravuje hasičský sbor tradiční velkolepé pivní slavnosti v zámecké zahradě.

Nemohu samozřejmě opomenout pravidelné měsíční setkání klubu starších a pokročilých v kulturním domě. Chválit organizaci a zajištění těchto setkávání je zcela zbytečné! To, že tato setkávání starších a pokročilých má již sedm let stálou oblibu, dokladuje především velká účast a spokojenost všech zúčastněných. Už se pomalu stává tradicí vystupování našich tanečnic a tanečníků na různých akcích nejen v mikroregionu, ale i opakovaně ve Zlínském kraji! Od srdce děkuji všem, kteří se na úkor svého osobního volna podílí při přípravě a nacvičování nových scének a choreografií.

Stejně jako v minulém a předminulém zpravodaji - mé velké poděkování za veškeré kulturní a sportovní akce patří aktivním spolkům, kulturní a sportovní komisi, klubu starších a pokročilých, pedagogickému sboru ZŠ a MŠ, vedení SRPŠ a především všem aktivním občanům, kteří mají zájem a podílí se bez ohledu na úkor svého osobního volna na organizaci těchto akcí! Ještě jednou děkuji. Nadále prioritou číslo jedna Rady obce Horní Moštěnice zůstává a zůstane podpora veškerých aktivit směřujících do kulturního a sportovního vyžití občanů obce. Podpora nejen finanční, ale i organizační a materiální.

Koncem měsíce května byla obci přidělena dotace z operačního fondu Zaměstnanost od Ministerstva práce a sociálních věcí ve výši téměř 2 mil. Kč na realizaci pokračování projektu Mikrojesle v období od 01. 02. 2020 do 30. 06. 2022. Taktéž byla přiznána dotace na zřízení Školní klub při ZŠ Horní Moštěnice.

Oblast stavebně-investiční:

V minulém zpravodaji jsem Vás informoval o výhledu investičních akcí pro roky 2019 – 2023. V souladu s tímto výhledem byla v měsíci dubnu a květnu letošního roku dokončena poslední etapa rekonstrukce zámecké zahrady – pergola s pevným grilem a udrínou.

V současné době se skutečně obec Horní Moštěnice může pochlubit pěkným kulturním zázemím pro různě velké akce, jako například již proběhlý „Den dětí“ s účastí přes tisíc občanů. Tímto bych Vás všechny občany pozval na další velké akce, které jsou v naší pěkné zámecké zahradě plánovány. Začátkem července tradiční pivní

slavnosti, v polovině července Obecní veselice s přímým vysíláním Českého rozhlasu Olomouc, přes prázdniny - promítání divácky úspěšných filmů *Bohemian Rhapsody* a *Ženy v běhu* a vyvrcholením bude v rámci hodových oslav - dvouhodinový živý koncert nejúspěšnějších hitů Heleny Vondráčkové.

A nyní zpět k investicím. V současné době byly zahájeny tři velké investiční akce. ZŠ a MŠ Horní Moštěnice se konečně dočká víceúčelového sportovního areálu, kde od 1. července byly spuštěny práce a který by měl sloužit dětem již od 1. října letošního roku. Během prázdnin proběhne rekonstrukce nevyhovujícího sociálního zařízení v MŠ a v běhu od konce června je realizace vjezdů a chodníků v ulici Dr. A. Stojana a 9. května.

Začátkem měsíce července byla dopracována a předána žádost o dotaci na výstavbu dvou bytových jednotek nad budovou pošty, které by měly sloužit jako nájemní byty. V neposlední řadě probíhají konzultace na zpracování projektu pro výstavbu koridoru propojení pavilonů základní školy. V běhu je taktéž vyřizování stavebního povolení na revitalizaci chodníků a veřejného prostranství v ulici Havlíčkova.

Ostatní:

Tak jako každý rok v jarních měsících byl proveden svoz biologického odpadu z Vašich zahrádek a pravidelně funguje přistavování kontejnerů. Od 1. 6. 2019 jsme zahájili domovní sběr odpadového papíru. Vzhledem k tomu, že se jednalo o zahájení, nelze zatím dělat závěry, ale zapojení občanů bylo nad očekávání velké. Během měsíce července budou do obce dodány tři velké popelnice na sběr použitého kuchyňského oleje. Blíže v dalším článku. A na závěr skončím tím, čím jsem začal.

Ještě jednou přeji příjemné prožití prázdnin a dovolených, hodně sluníčka, pohody a odpočinku!

Ing. Vladimír Martinek
starosta obce

Den věnovaný krásě, zdraví, zábavě

Program :	S sebou :
8.30 začátek akce	
9-10 fit koktejly	- Sportovní oblečení a obuv
10.30-11.30 jóga	- Náhradní tričko/tílko
12-13 oběd (v ceně)	- Ručník
13-14 výroba šperků	- Karimatku (pokud nemáte, zapůjčíme)
15-16 orient tanec	- Šátek kolem pasu (orient)
Rezervace nutná	Cena 350 Kč zahrnuje :
Počet míst je omezen na 40, proto si své místo rezervujte	- 3 cvičební lekce
e-mailem:	- Materiál na šperky (zůstanou Vám na památku)
srpshm@seznam.cz	- Oběd, pitný režim, dezert

Z HISTORIE OBCE

Lov ptáků (čižba) a jejich chov

Lidový lov ptáků byl u nás prováděn vždy jen několika jednotlivci ze záliby. V minulých dobách se mu snad věnovalo více pozornosti, ale v poslední době se této zálibě u nás nevěnuje nikdo.

Prováděli jej dříve ponejvíce řemeslníci, jako ševci a krejčí, aby je při práci v jizbě měl kdo cvrlikáním potěšit, ale i jiní zaměstnanci, jako panský kočí Oleš a holič Nevěřil, který se lovu ptáků věnoval ještě za 1. republiky. Jmenovaný je v tom oboru velkým odborníkem.

Ptáčníci chytali hejly, stehlíky, čižky, pěnice, méně pak kosy, drozdy a špačky. Ptáci se chytali pro zpěv, barvu a ke křížení s kanárem. Kříženci kanára s hejlem byli krásně zbarvení, ale byli neplodní. Jmenovali se „bastardi“. Nejvhodnější doba lovu ptáků byla v zimě, kdy byla potrava ptáků na zemi přikryta sněhem. Chytalo se od 7 do 8 hodin ráno a od 15 do 16 hodin odpoledne, a to ponejvíce na lep z dubového jmelí různými způsoby na bodlácích, na stromech i na vodě.

Do kornoutů vylepených lepem nebo nátěstkem chytala mládež v zimě vrány a pod „říčicu“ vrabce. Pytláci zase chytali obyčejně bažanty na zrní nebo hrách namáčený v alkoholu.

Chov ptáků v klecích, hlavně kanárů (andulek) býval dříve také více rozšířen. Dnes je u nás chovají jen asi ve třech domácnostech. Jednou z příčin ubývajícího chovu ptáků v klecích je prý stálý nedostatek krmiva pro ně v obchodech a nedostatek času.

V selských usedlostech chovali ještě za 1. republiky ojedinele v páru hrdličky. Prý předpovídaly počasí.

Názor členů rodiny na tuto zálibu byl u dětí vždy kladný, ale u dospělých, a to hlavně u manželek, povětšinou záporný, zvláště když chovatel vydával za nákup ptáků více peněz. Vždyť dobrý kanár zpěvák stál 100 – 1000 Kč a bastard 100 – 500 Kč.

Historka na závěr:

J. Nevěřil z č. 162 otužoval jednou o žních ve voliére na dvoře 90 mladých kanárů. Zatímco pomáhal u nedaleké mlátičky, dostala se k nim kočka a dělala mezi nimi pořádek. Některým ptáčkům se podařilo přece jim uniknout a jeden z nich to přiletěl náhodou oznámit až k mlátičce majiteli. Nastala honba za kanáry, kterých se podařilo zachránit 10.

Převzato z kroniky obce 1962

INFORMACE OBECNÍHO ÚŘADU

Domovní sběr papírového odpadu

Protože opakování je matka moudrosti, tak v krátké době už potřetí zopakují některé záležitosti ohledně této problematiky. Z důvodu nárůstu tříděného papírového odpadu v obci, a tím i neustále plných velkoobjemových kontejnerů v obci, Rada obce Horní Moštěnice rozhodla zavést dnem 1. června 2019 domovní sběr a odvoz papírového odpadu.

Jak to funguje?

- v průběhu měsíce května 2019 byla doručena do každého domu v obci papírová taška s označením „PAPÍR“ (je možno kdykoliv vyzvednout na OÚ).
- po naplnění tašky - 1x za 14 dnů, ve středu (kdy se vyváží popelnice), bude v dopoledních hodinách proveden svoz těchto tašek pracovníky obecního úřadu. (první svoz proběhl dne 05. 06. 2019)
- za každou odebranou tašku dostane domácnost novou prázdnou tašku.
- naplněné tašky s papírovým odpadem je nutno uložit viditelně k domácím popelnicím, odkud budou odvezeny!

Co do tašky s označením „PAPÍR“ patří?

- noviny, časopisy, kancelářský papír
- reklamní letáky, knihy, sešity
- rozložené papírové krabice, lepenka,
- rozložený karton (větší kartony možno rozložit a svázat do balíku)
- papírové obaly (např. sáčky....)

Co do tašky s označením „PAPÍR“ nepatří?

- mokrý, mastný nebo jinak znečištěný papír,
- úhlový a voskovaný papír,
- použité plenky a hygienické potřeby,
- nápojové kartony

Doplnění:

- v případě nepříznivého počasí (déšť) tašky prosím ponechejte doma, svoz proběhne v následujícím cyklu.
- tašky budou odebírány pouze naplněné, poloprázdné tašky budou ponechány na místě!
- u domů, kde je malá poštovní schránka, a nová složená taška se tam nevejde, je možnost novou tašku vyzvednout kdykoliv na obecním úřadě.

Sběr použitého kuchyňského oleje

V průběhu měsíce července 2019 budou v obci rozmístěna tři sběrná místa pro sběr použitého kuchyňského oleje. Jedná se o označenou 240 l popelnici, do které se použitý olej vhadzuje v uzavřených PET lahvích.

1. sběrné místo: vedle sběrného místa tříděného odpadu u dolní autobusové zastávky
2. sběrné místo: vedle sběrného místa tříděného odpadu U Kapličky
3. sběrné místo: sběrný dvůr za areálem bývalého JZD

Nevylévejte použitý kuchyňský olej do odpadů, šetřete životní prostředí i životnost vaší kanalizace.

Stačí olej doma slévat do PET lahví a uzavřené PET lahve vhadzovat do nádoby na sběr použitého

oleje. Olej je pak určen k ekologické likvidaci, kterou pro obec zajišťuje oprávněná firma!!!

Použitý kuchyňský olej do odpadu nepatří!

- Olej v odpadu **tuhne** a zanáší potrubí
- **Energeticky a finančně** je velice náročné vyčistit kontaminovanou vodu

Jak se nechá použitý olej ekologicky likvidovat?

- **Použitý olej** stačí slévat do PET lahví
- **Uzavřenou PET láhev** vhodit do **nádoby na sběr použitého oleje** ve Vaší obci
- Použitý olej je následně **ekologicky zlikvidován**

Ekologickou likvidaci použitého kuchyňského oleje ve Vaší obci zajišťuje firma Černohávek OIL.

ČEKÁ NÁS ODPADKOVÁ REVOLUCE – VŠICHNI BUDOU MUSET JEŠTĚ VÍCE TŘÍDIT!

Bezmála tři tisíce obcí v České republice vytrídí v porovnání s celkovou produkcí komunálního odpadu méně než 30% recyklovatelných složek komunálních odpadů (papír, sklo, plasty, bioodpad, elektro...). Dalších zhruba tisíc obcí vytrídí 30-40% a jen sto padesát obcí více než 70% svého odpadu. Rozdíly v přístupu jednotlivých obcí a měst k nakládání s odpady jsou mnohdy velmi výrazné.

A jak si v tomto porovnání stojí naše obec?

uplynulý rok 2018:

- komunální odpad (domovní popelnice):	319,59 tun
- objemný odpad (kontejnery ze sběrného dvora):	95,96 tun
- stavební suť (Resta Lověšice):	349,31 tun
celkem komunální odpad:	764,86 tun
- tříděný odpad – papír a lepenka:	77,33 tun
- tříděný odpad – plasty:	33,67 tun
- tříděný odpad – sklo:	22,65 tun
- tříděný odpad – elektro:	6,69 tun
- tříděný odpad – biologický (zeleň):	364,00 tun
celkem tříděný odpad:	504,34 tun
Podíl vytríděného odpadu ke komunálnímu odpadu: 65,94%	

Právě přístup k nakládání s odpady se do budoucna bude muset změnit, a to díky nové odpadové legislativě, kterou Ministerstvo životního prostředí odeslalo do legislativního procesu na začátku letošního dubna. Klíčovým prvkem nové odpadové legislativy je totiž motivace. Motivace přes peníze k třídění, recyklaci, úsporám, šetření a využívání zdrojů. Dosavadní skládkování komunálních odpadů jako nejlevnější a nejsnazší způsob, jak se odpadů zbavit, už nebude ani udržitelné, ani ekonomické.

V roce 2018 přijala Evropská unie tzv. balíček oběhového hospodářství, který v sobě skrývá několik novelizovaných hlavních směrnic pro odpadové hospodářství. Nové evropské cíle pro recyklaci komunálních odpadů jsou mimořádně přísné a tomu se přizpůsobuje i naše legislativa.

Všechny členské státy Evropské unie budou muset už v roce 2025 recyklovat 55% svých komunálních odpadů, v roce 2030 již 60% a v roce 2035 už 65%. Pro srovnání, v České republice dnes recyklujeme pouhých 38% celkového komunálního odpadu!

V roce 2035 vstoupí v platnost také zcela nový cíl v oblasti skládkování odpadů. Skládkovat bude možné maximálně 10% z celkové produkce komunálního odpadu. Opět pro srovnání, v současné době skládkujeme 45% komunálních odpadů (což představuje 2,5 milionu tun komunálního odpadu). Nová evropská legislativa konečně však zavádí tzv. „ekomodulaci“ – nástroj, do něhož vkládáme všichni poměrně velké

naděje, byť samozřejmě jako každá novinka vzbuzuje současně i značné obavy. Ekomodulace je totiž princip, na jehož základě bude možné vyššími částkami zpoplatnit nerecyklovatelné obaly uváděné výrobcí na trh. Cílem takového zpoplatnění je motivace výrobců, aby přecházeli na ekologičtější balení svých výrobků. Nebudou-li to dělat, budou v duchu principu „znečišťovatel platí“ platit výrazným způsobem.

Co nás čeká v následujících letech, je už zřejmé z výše uvedených evropských cílů. V první řadě budeme muset přehodit výhybku a začít odpady více recyklovat. Ke zvýšení recyklace vede několik cest, které razí právě nová odpadová legislativa. Zvýšení množství materiálů mířících do recyklace totiž není možné bez navýšení množství vytríděných materiálů. Proto obce jako původce komunálních odpadů čeká především zvýšení množství vytríděného materiálu! Byť patří občané Horní Moštěnice k těm nejlepším obcím ve třídění odpadů v Olomouckém kraji, i u nás má třídění své rezervy. Stačí se podívat do domácích popelnic na komunální odpad. Stále se v nich objevuje papír, plast, sklo, a i dokonce bioodpad a kovy.

Nový odpadový zákon totiž od roku 2021 postupně zvýší skládkovací poplatek (za tunu komunálního odpadu) ze současných 500,- Kč na 800,- Kč v roce 2021, až na 1850,- Kč od roku 2029, tedy rok před tím, než bude zcela zakázáno skládkování odpadů. Zvýšený poplatek za skládkování však nebudou platit ty obce, které navýší podíl vytríděného odpadu v porovnání s celkovou produkcí komunálního odpadu. Zákon totiž zavádí také tzv. „třídící slevu“. Takže skutečně záleží jen na nás, občanech Horní Moštěnice, jak budeme třídit a podle toho i platit! Je podstatný rozdíl, zda občan v roce 2029 zaplatí roční poplatek ve výši 300,- Kč, anebo 1.850,- Kč!!!

Není pochyb, že nová odpadová legislativa jak u nás, tak i v celé Evropě je mimořádnou výzvou!

*Ing. Vladimír Martinek
starosta obce*

Vážení občané,

dovolujeme si Vás informovat o množství odpadu, který naše obec v roce 2018 vytrídila a předala k využití. V přehledu je uveden také objem finančních prostředků, které obec obdržela od Autorizované společnosti EKO-KOM, a.s.

Na příloženém Osvědčení jsou uvedeny výsledky za rok 2018, kterých jsme společně dosáhli, a tím přispěli ke zlepšení životního prostředí a snížení uhlíkové stopy.

	Tuny	Částka (Kč)
Rok 2018 celkem	135,69	257 451,00
1. čtvrtletí 2018	17,611	60 232,00
2. čtvrtletí 2018	53,114	76 599,50
3. čtvrtletí 2018	21,491	61 173,50
4. čtvrtletí 2018	43,474	59 446,00

Děkujeme Vám!

Hana Slabá

ROZEBÍRÁNÍ SPOTŘEBIČŮ OHROŽUJE NÁS VŠECHNY. STOJÍ NÁM TO ZA TO?

Češi se svým přístupem k třídění odpadu úspěšně podílejí na celoevropském recyklačním průmyslu, významným způsobem pomáhají šetřit přírodní zdroje surovin a přispívají tak k vyšší ochraně životního prostředí. Týká se to i způsobu, jakým se čím dál častěji zbavují svých vysloužilých domácích spotřebičů.

Evropská směrnice například vyžaduje, aby se od roku 2021 vysbíralo 65 procent elektrozařízení uvedených na trh. V případě chladniček tuto kvótu jednoznačně plníme již několik let.

Jedním z palčivých problémů, který však bohužel neustále řešíme, je **kompletnost** spotřebičů předávaných k recyklaci. Zákon o odpadech je přitom zakazuje rozebírat jinde než ve specializovaných recyklačních zařízeních. Mnoho z nich obsahuje nebezpečné látky, které při neodborném zacházení mohou ohrozit zdraví a bezpečnost nebo poškodit životní prostředí.

Zjednodušeně se dá říci, že kompletní elektrozařízení obsahuje:

- hnací část (motor, kompresor, topné těleso, indukční či mikrovlnný zdroj apod.)
- hnanou část (např. převodovka, buben, plotna, trouba, fritovací nádoba, čerpadlo, chladicí okruh)

- nosnou konstrukci či plášť

Chladicí zařízení jsou na tom sice obecně lépe, pokud jde o procento, které se podaří vysbírat po skončení jejich životnosti, jejich neodborná demontáž je ale zároveň nejnebezpečnější. Základní funkci – chlazení – totiž zajišťují látky, které mohou z dlouhodobého hlediska výrazně poškozovat životní prostředí, ale také bezprostředně ohrozit lidské zdraví. Pokud se ovšem tyto spotřebiče nerozebírají na vysoce specializovaných linkách.

Z informací, které jsme obdrželi po provedeném odvozu chladniček, vyplynulo, že jich bylo z našeho sběrného místa předáno 50 % nekompletních, tedy že jim chyběl kompresor. Došlo tedy k narušení chladicího okruhu, který vedle oleje obsahuje i nezanedbatelné množství chladiva s obsahem freonů nebo f-plynů. Chceme touto cestou upozornit na nebezpečí, které se za odstřižením kompresoru skrývá.

Freony nejsou jediný strašák

Lednice a mrazáky plněné freony byly a stále ještě jsou největším strašákem. Vyráběly se ve druhé polovině 20. století. Nejenže je už jejich výroba zakázána, nesmějí se už ani opravovat, pouze odborně likvidovat. Freony totiž narušují ozonovou vrstvu a způsobují globální oteplování. Úbytek ozonové vrstvy umožňuje pronikání UV záření na zemský povrch. To má dopad na poškození očí, ale především to přispívá ke vzniku rakoviny kůže. Nebezpečné jsou ale i přímé dopady – podráždění i poškození dýchacích cest, očí i kůže, vyšší koncentrace mají negativní vliv na srdeční činnost a na centrální nervovou soustavu.

Ve výrobě je nahradila chladicí zařízení plněná takzvanými f-plyny. Jsou to umělé látky, které v přírodě nevznikají. Označují se také zkratkou HFC. Ty sice nenarušují ozonovou vrstvu, ale podílí se na oteplování naší planety. Tedy pokud je poškozen chladicí okruh chladničky nebo mrazničky a jsou vypouštěny do ovzduší. Expozice zvýšeným koncentracím f-plynů může ovlivnit mozkovou a srdeční činnost.

Pro chlazení některých chladniček se používají přírodní chladiva. Ta jsou vyrobena na bázi sloučenin, které se objevují v přírodních biochemických procesech. Ozonovou vrstvu nenarušují a mají zanedbatelný vliv na globální oteplování, jsou ale buď vysoce hořlavá (propan, isobutan, etan), nebo jedovatá (čpavek).

Odborníci tvrdí, že celosvětově má neodborná demontáž chladicích zařízení ročně na svědomí vznik osm milionů tun ekvivalentu CO₂. To je stejné množství, o jaké se postarají roční emise šesti milionů aut. Zhruba stejný počet osobních automobilů jezdí dnes po českých silnicích.

Připomeňme si, kam s nimi

Mějte to, prosím, na zřeteli, když váš spotřebič doslouží! Nezasahujte do něj a kompletní jej bezplatně odevzdejte:

- na vyznačeném místě zpětného odběru
- přímo v prodejnách (v menších prodejnách kus za kus v případě nákupu nového spotřebiče)

V naší obci využijte sběrného místa.

Pamatujte také na to, že Zákon o odpadech postihuje odložení spotřebiče mimo tato místa pokutou až 20 000 Kč.

RADY_ZAHRÁDKÁŘŮM

Mango

Mango je plod tropického stromu. Jeho název pochází z malajámštiny, což je jazyk jihoindického státu Kérala, mluví jím asi 37 milionů lidí. Díky svým chutným plodům se postupně dostal do nejrůznějších tropických oblastí světa, takže se kromě Asie pěstuje také v Africe, Brazílii, Austrálii i na tichomořských ostrovech.

Dorůst může až do výšky třiceti metrů. Na vrcholu tlustého kmenu (objem 60 až 120 cm) je hustá tmavozelená kulovitá koruna (ta může být široká i 30 metrů). Jednoduché lesklé kožovité listy jsou zpočátku žluté až červené, teprve později tmavě zelené, zůstávají na stromě několik let. Mangovník má zpravidla oboupohlavní nebo jen samčí drobné květy. V hustém květenství bývá několik tisíc zelenožlutých či narůžovělých květů. Z nich pak v trsu vyrůstá 1 až 5 plodů. Plodem je jednosemenná peckovice s vláknitou dužinou a tvrdou zploštělou peckou.

V hinduistické literatuře je o něm zmínka z doby více než dva tisíce let před naším letopočtem. Pro buddhisty je mangovník stromem posvátným, uznávají ho jako symbol lásky, plodnosti a přátelství.

Mangovník je strom dlouhověký, dožívá se i 350 let. Není náročný na půdu, dobře roste i v písku a šterku, naopak ve výživné půdě sice roste bujně, avšak o to méně kvete a plodí.

K dobrému růstu a tvorbě plodů potřebuje hlavně hodně tepla a vlhkosti.

Plod může mít různou barvu, velikost i tvar. Největší plody (velikost až 15 cm) mohou vážit i 2 kg. Mango má tvar ledviny a zabarvení od zelené přes žlutou až po červenou. Uvnitř najdeme oválnou zploštělou pecku se semenem. Ta se od dužiny odděluje dosti špatně. Semeno chutná jako hořké mandle – podobně jako to známe u meruněk.

Lahodná chuť šťavnatého plodu připomíná broskev nebo nektarinku. Mango je vhodné ke konzumaci, jakmile je zralé – to je měkké a vytéká z něj po zmáčknutí šťáva. Oloupeme jej, opatrně odstraníme velkou pecku a raději si mango nakrájíme, má totiž nepříjemná vlákna, která se omotávají kolem zubů.

Nejchutnější je čerstvé – můžeme ho jíst samotné, anebo přidat do ovocného salátu. Používá se také vařené v pokrmech, anebo jako příloha k šunce, rybám, drůbežímu masu... Mango se také hodí k přípravě zmrzliny, kompotů, zavařenin i čatni (chutney).

Mango je bohaté na vitaminy (hlavně C, A, E a některé vitaminy ze skupiny B). Dále obsahuje také vlákninu, minerální látky a stopové prvky (např. beta karoten, hořčík, mangan, zinek, draslík...). Působí jako prevence proti infekcím a nemocem z nachlazení, zvyšuje imunitu a odolnost organismu. Pomáhá při šerosleposti a únavě očí, zajišťuje barvu vlasům i kůži. Léčí zdravotní problémy spojené se sliznicemi a pokožkou. Má uklidňující účinek, pomáhá při stresu, příznivě působí při chorobách srdce a kardiovaskulárního systému. Snižuje také krevní tlak a stimuluje činnost ledvin. Mango obsahuje málo tuku, je tedy vhodné při redukční dietě.

Asi 2 hodiny po konzumaci manga bychom neměli pít vodu, mléko ani alkohol – citlivým osobám by totiž mohlo být po této kombinaci nevolno.

Orchidej

Dostali jsme nádherný dárek – skvostnou pokojovou květinu, ale máme o ni strach. Bude se jí u nás dařit? Dokážeme jí dát vše, co by potřebovala? O orchidejích se traduje, že je mohou pěstovat jen velmi zkušené pěstitele a pro laika je tato krása jen krátkodobou záležitostí, protože mu dlouho nevydrží.

Je pravda, že pěstování některých druhů orchidejí je doslova věda. Ale těch, které můžeme běžně koupit v květinářství, se to netýká. Důležité je znát základní potřeby této exotické krásy. A pokud jim zajistíme podmínky, které požadují – úspěch bude zaručen.

Vždyť orchideje jsou jako ostatní pokojové rostliny. Odolné druhy a kříženci už nepotřebují takovou složitou péči. Koupit si je můžeme v běžných zahradnických obchodech, kde tyto

krásky nabízejí v nejrůznějších barvách i tvarech – stačí si vybrat, ale vždy s ohledem na to, co jim můžeme u nás doma nabídnout.

Orchideje = vstavačovité jsou vytrvalé rostliny, které pocházejí z vlhkých tropických oblastí a je až s podivem, jak dobře rostou i v našich bytech. Orchideje jsou oblíbené hlavně pro krásu, různorodost, barvy i tvary květů. Jsou nepravidelně uspořádané buď jednotlivě, nebo v květenstvích. Dolní okvětní lístek vytváří zahnutý pysk, někdy i se zadní ostruhou. Tvar vychází ze závislosti na opylovačích – hmyzu či ptácích, které přiláká i aromatický nektar.

Orchidejím, které mají pevné a masité listy, většinou vyhovuje místo s plným osvětlením, zatímco druhy s listy velkými a měkkými budou spíše vyžadovat mírné zastínění. Ale není to vždy pravidlem. Převážně se orchideje totiž dokážou svému prostředí docela dobře přizpůsobit. Na rozdíl od většiny ostatních rostlin mají orchideje vzdušné kořeny. Drží rostlinu v substrátu, zásobují ji vodou i živinami, ukládají v sobě látky na příští dobu a využití. Jako houba do sebe nasávají vodu, aby ji mohla rostlina postupně přijmout. Protože orchideje umí s vodou dobře hospodařit, neprospívá jim časté zalévání. Už při výběru rostliny v prodejně musíme tedy vybírat orchideu, která má zdravé kořeny.

Nejčastěji se prodává *Phalaenopsis*, jejíž květy vydrží při dobré péči až deset týdnů. Na trhu není novinkou ani jejich miniaturní kříženec, i když jej musíme časem přesadit, protože vyroste – květy zůstávají i nadále drobné.

Phalaenopsis bez problémů snáší i teploty panelových bytů (většinou kolem 20 stupňů Celsia). Požaduje však dostatek světla, umístíme ji nejlépe na východní nebo západní parapet. Pokud bude stát na jižním okně, musíme jí zajistit i zastínění, aby ji ochránilo před úpalem slunečních paprsků.

Optimální vlhkost vzduchu by měla být asi padesátiprocentní. Abychom ji zajistili, je důležité rosení listů (i ze spodní strany). Nerosíme, pokud na orchideu svítí slunce a nesmíme smáčet květy.

Zálivka, a hlavně kvalita vody je při pěstování orchidejí velmi důležitá – zaléváme vždy měkkou, odstátou vodou. Přebytečnou vodu z misky vylijeme.

Phalaenopsis vyžaduje pravidelné hnojení (jednou za dva týdny) – speciální hnojiva na orchideje, ale můžeme použít i tekutá hnojiva na pokojové rostliny.

Rod *Phalaenopsis* lze rozmnožovat jednoduše dceřinými rostlinkami, které mají asi 5 cm dlouhé kořínky a vyrůstají na stoncích.

Nové květy se vyvíjejí z bočních pupenů na stonku. Po odkvětu stonk zkrátíme asi dva centimetry nad třetím uzlem. Ze spícího očka pak vyroste nový výhon.

Rukověť zahrádkáře

DĚNÍ V ZÁKLADNÍ A MATEŘSKÉ ŠKOLE

HORNÍ MOŠTĚNICE

Vážení občané,

ač se to zdá téměř neuvěřitelné, opět začínáme číst poslední kapitolu knihy Školní rok 2018/19.

Jde o poměrně zajímavé období, na jedné straně zasvěcené školním výletům, exkurzím, účastem na různých sportovních i kulturních akcích, zkrátka období, které mezi žactvem patří k nejoblíbenějším.

Na druhé straně je to však také období, v němž žáci sklízají plody své celoroční píle a snahy.

Jsem pevně přesvědčen, že závěrečné hodnocení každého jednoho žáka bude provedeno v souladu s pravidly hodnocení výsledků vzdělávání, maximálně korektně.

Toto období je rovněž dobou, kdy probíhají přípravy na poměrně zásadní změny, které nás všechny čekají od nového školního roku.

Tyto změny jsou vyvolány jednak nástupem nového modelu financování od 1. 1. 2020, ovšem s náběhem již od září 2019, jednak též dalším nárůstem počtu žáků našeho ústavu.

Do budoucí 1. A bylo zapsáno 25 žáků, takže v následujícím školním roce bude otevřen jeden 1. ročník.

Končícím žákům gratuluji k zdárnému ukončení základního vzdělávání a přeji mnoho štěstí v navazujícím studiu.

Ovšem – nové financování nám umožní rozdělit stávající třídu 3. A - tato třída, vzhledem k počtu žáků, již jede tzv. „na výjimku.“ Žáci budou do dvou nových tříd rozdělení podle jazyků, což je kritérium pregnantní a nejlépe odpovídající provozu školy. Další změnou bude otevření druhého 6. ročníku, což je dáno počtem žáků, kteří na naši školu přecházejí ze škol ve Staré Vsi a Beňově.

Tyto změny samozřejmě podmiňují i změny personální – ve stávající sestavě by nebylo možné hodiny, které přibýly, odučit. Sbor tedy posílí dva zkušební pedagogové – p. RNDr. Radoslav Nop s aprobací matematika – zeměpis a pí Mgr. Kateřina Pospíšilová, která doplní sestavu učitelek prvního stupně.

Pevně věřím, že se jim v naší škole bude líbit a oba budou pro sbor posilou.

V této souvislosti budou nutné i prostorové přesuny. V každém případě, bez ohledu na papírovou kapacitu školy, jsme vyčerpali všechny možnosti pro zřízení nových tříd. Další cestou by pak bylo již zrušení sborovny....

Zcela uspokojivý je pak počet žáků nastupujících do MŠ. V této souvislosti jen při-

pomínám, že po domluvě se zřizovatelem platí v MŠ „věkový automat“, tj. zásadním a v podstatě jediným kritériem pro zařazení dítě do konkrétního oddělení je věk.

Samozřejmě mě mrzí situace, která se vyvinula v souvislosti se školkou v přírodě. Na tomto stavu však organizace ani její zaměstnanci nenesou žádné viny, pouze museli řešit situaci, do které se dostali.

I v příštím roce budou pokračovat v činnosti „projektová“ střediska – Školní klub i Mikrojesle. Ve druhém jmenovaném pak může dojít k personální změně na místě pečovatelky v případě, že se pí uč. Krejčí rozhodne nenastoupit po vážnějším úrazu.

V této situaci se sluší poděkovat i končící uklízečce pí Sehnálkové, která obětavě zastoupila dlouhodobě nemocnou pracovníci provozního úseku.

I v oblasti materiálně–technického zabezpečení nás pak čekají 3 poměrně zásadní akce.

Z mého pohledu nejdůležitější, splácející mnohaletý dluh dětem, bude, pevně doufám, vymodlené zahájení budování víceúčelového sportovního areálu.

Veškeré organizační starosti, kterých bude v této souvislosti velmi mnoho, budou pak již starostmi příjemnými.

Druhou akcí je pak, havarijní situaci vyvolaná, generální rekonstrukce vodo–topo v MŠ I, která bude probíhat po větší část prázdnin.

Poslední aktivitou bude pak avizovaná změna přístupového systému do školní tělocvičny, která jak doufám, celou situaci zpřehlední a vnese do ní systém.

Pokud bude probíhat vše dle plánu, zájemci o sportovní aktivity pak, po podepsání nájemní smlouvy, si vyzvednou oproti vratné záloze vstupní čip.

V této souvislosti prosím nájemce o uhrazení dlužných částek za badminton. Zapomenuté prádlo si dotčená sportovkyně může pak vyzvednout u p. školníka.

Mám milou povinnost poděkovat celému SRPŠ Horní Moštěnice v čele s pí Janou Faitovou jak za finanční příspěvky na probíhající akce, tak i za organizaci Josefovského plesu a nejen z mého pohledu, veleúspěšného Dětského dne.

Vážení občané, dovoluji mi popřát Vám všem, ať již Vaše děti školu navštěvují či nenavštěvují, co nejpříjemnější prožití letních dovolených.

Všem spolupracovníkům pak přeji pevné nervy do finise a děkuji jim jménem svým i zřizovatele za odvedenou práci.

Těším se se všemi na viděnou v novém, jistě úspěšném a bezproblémovém, školním roce 2019/2020.

Mgr. Libor Kubík
ředitel ZŠ a MŠ Horní Moštěnice

AKCE ZŠ V BŘEZNU, DUBNU A KVĚTNU 2019

1. 3. Čtení s olympijským vítězem Davidem Svobodou

Na začátku března jsme se vrhli do soutěže Vyhraje čtení s olympijským vítězem Davidem Svobodou. Soutěž byla organizována v rámci projektu Sazka olympijský víceboj, jehož se naše škola už léta účastní. Děvčata z 2. st. se vzdala svých dvou hodin tělesné výchovy ve prospěch vytvoření krásných fotek, na kterých je spojen pohyb s knihou. Bylo opravdu velmi složité vybrat jen 4 nejhezčí, které jsme za každou třídu přihlásili do soutěže. A protože je nám opravdu líto, že jsme nemohly poslat všechny, prezentujeme je alespoň na našem webu. Která by vyhrála u Vás?

2. 3. a 15. 3. Obecní a Josefovský ples

Jak obecní, tak ples SRPŠ se tentokrát neobešly bez vystoupení žáků ZŠ. Na prvním jmenovaném se vyřádili žáci převážně 3. třídy v módní přehlídce. Na Josefovském plese se pak s docházkou na ZŠ pomalu loučili žáci 9. třídy svým tancem v růžových absolventských mikínách.

13. 3. IV. A v muzeu v Přerově

Dne 13. března se žáci 4. třídy vydali do Přerova na zámek, aby se zde zúčastnili interaktivního programu Hurá do pravěku. Po odložení bund a batohů se seřadili za sebe, chytli se připraveného provazu a vydali se tmou do pomyslné jeskyně lovců mamutů. Cesta to byla zajímavá a pro někoho i strašidelná. Po absolvování této cesty se žáci posadili na zem do kruhu a vyslechli si zajímavou přednášku o pravěku. Pak hádali, jaké rostliny se nacházejí ve skleněných nádobách, které jim připravila paní průvodkyně. Tento úkol byl poměrně jednoduchý a žáci ho zvládli. Dozvěděli se přitom, jaké rostliny pravěcí lovci sbírali a čím se živili. Dále měli žáci možnost prohlédnout si zuby mamuta a lebku srnky a mohli porovnat hmotnost těchto částí živočichů. Poté se žáci vydali na prohlídku výstavy, kde si prohlédli vykopávky koster a různých předmětů, které pravěcí lidé používali. Paní průvodkyně svým vypravováním děti velmi zaujala. Na závěr si žáci zahráli na archeology a z písku v bedýnkách odkrývali různé části předmětů, které se vztahovaly k době, kdy žili pravěcí lovci. Tento interaktivní program byl velmi dobře připravený a žáci se dozvěděli mnoho zajímavých informací.

13. 3. a 20. 3. Jaro v knihovně se ŠD

Březen je měsíc knihy, proto jsme navštívili ve středu 13. března místní knihovnu. Paní knihovnice Slabá nás mile přivítala a ukázala nám nové knihy určené hlavně nám malým čtenářům.

Také jsme si zopakovali, jak se chovat ke knihám, co jsou to encyklopedie, kdo je to spisovatel či ilustrátor a jaký je rozdíl mezi knihovnou a knihkupectvím. Společně jsme si zahráli hry – např. sluchovou hru „Probudí nás písmenko“, hledali jsme poztracené pohádkové kartičky, přečetli jsme si „Popletenou pohádku“, vyluštili jsme hádanky, vyzkoušeli jsme si dramatizaci

- jak se asi cítí nová krásná kniha, či naopak stará, ušpiněná potrhaná kniha a na závěr jsme si vybarvili každý písmenko, ze kterého jsme poskládali text: „KNIHA JE MŮJ KAMARÁD, TAKÉ JI MÁŠ RÁD?“ Děkujeme paní knihovnici, že nám umožnila prožít příjemné odpoledne, a snad brzy se opět v knihovně uvidíme.

19. 3. Zeměpisné přednášky pro 2. st. ZŠ

Přednášky, se kterými za námi jezdí pan Kubeš, jsou pro naši školu nejen neobvyklým rozšířením výuky zeměpisu či přírodopisu, ale i praktickým pohledem do nejdolehlejších míst naší planety. Tentokrát jsme se zaposlouchali do vyprávění o souostrovích Vanuatu a Galapágy se zastávkou v pevninském Ekvádoru.

Galapágy, dříve domov pirátů, dnes navštěvují a obdivují všichni milovníci přírody díky endemickým druhům zvířat, které prakticky obklopují turisty na každém kroku. Je možno si zaplavat s tuleni, želvami, leguány zvanými Iguana i žraloky. Toto souostroví je zároveň hnízdištěm mnoha druhů ptáků, jako např. albatrosů, fregatek, modronohých terejů, tučňáků, volavek, plameňáků. Místní lidé si zdejší přírodní skvosty velice chrání, neboť ví, že přírodu potřebují stejně jako ona je.

Vanuatu, kdysi proslulé kanibalismem, James Cook zpočátku pojmenoval Nové Hebridy. Dnes je to ráj plný pohody, klidu a neuvěřitelných obyvatel se svými svátky, slavnostmi; třeba slavnost Naghol. Domorodci jsou uvázaní liánou za nohu a skáčou až z desetimetrové bambusové věže (předchůdce bungee jumpingu). Z přednášky jsme se také dozvěděli, že jsou zde tři úřední jazyky; francouzština, angličtina a bislama, což je mix domorodých řečí s angličtinou. V zemi se hojně pěstuje palma kokosová nebo pepřovník opojný, takže už víme, co je kopra nebo jak se připravuje lahodný nápoj kava.

Obě přednášky byly příjemné, poučné, proloženy slovem, videem, fotografiemi, to

vše na pozadí krásné hudby. Místo, kam se pan Kubeš chystá letos, nám nechtěl prozradit. Alespoň se můžeme těšit na další překvápko z jeho cest.

21.3. Krajské kolo dějepisné soutěže

Po úspěšném okresním kole, kdy se Honza Botor proboujel do kraje z 5. místa, nastalo ve čtvrtek 21. 3. 2019 kolo krajské. Organizováno bylo v Přerově na ZŠ v Předmostí. Do kraje postupoval dle bodů Honza až z celkového 27. místa (za celý kraj), ale při samé soutěži si výrazně polepšil a skončil na 8. místě, což považujeme za krásný výsledek. Z okresu Přerov ho tentokrát předstihl jen jeden gymnazista a jeden žák ZŠ. Honzovi děkujeme za školní i domácí přípravu v rámci tzv. Talentování, které pro postupující z okresních kol pořádá NIDV.

22.3. Celostátní kolo soutěže Bible a my

Jan Botor postupoval do finálního kola z 2. místa v okrese. Ač byl velmi nervózní, zkušenost z celostátního kola mu nikdo nevezme. Celkově Honza skončil na 27. místě a jako ostřílený soutěžící může příští rok zabojovat ve vyšší kategorii, to už ale nebude bohužel reprezentovat nás. I tak mu přejeme pevné nervy.

27. 3. Návštěva MŠ v 1. třídě

Ve středu 27. 3. dopoledne navštívily děti z MŠ kamarády v 1. třídě. Žáci dětem z MŠ ukázali, co se ve škole naučili. Děti z MŠ zase předvedly, co už umí před samotným zápisem do 1. třídy. Společně si zazpívali a zahráli si matematické pexeso na tabletu. Děti z MŠ předvedly, že jsou zdárně připravené na zápis a že se učení neobávají. Všichni se k sobě hezky chovali a pomáhali si navzájem.

27. 3. Den naruby ve III. A

Jako připomenutí Dne učitelů, který připadá na 28. března, si žáci třetí třídy na jeden den vyměnili role se svou paní učitelkou a asistentkou. Na jeden den se stali učiteli. Celkem si tuto profesi vyzkoušelo 8 skupinek žáků, dvě skupinky měly český jazyk, dvě matematiku, dvě člověk a jeho svět a dvě výtvarnou výchovu. Všichni si zaslouží velkou pochvalu za přípravu své vyučovací hodiny. Někteří si pro své spolužáky nachystali pracovní listy, křížovku, opakovací testy a jiné. Akce se vydařila a všichni si ji užili.

27. 3. Loutkové divadlo v V. A

V době obrození pomáhalo šířit český jazyk i loutkové divadlo. Nejoblíbenější loutkou byl Kašpárek. Paní vychovatelka Punčochářová nám jich přinesla ukázat hned několik. A protože sama vodí loutky v Loutkovém divadle v Přerově, vyprávěla nám, jak vlastně taková loutka vzniká, co všechno je potřeba udělat, aby jednotlivé loutky zvedly

nohu, ruku, otočily hlavou nebo chodily. Některé loutky jsou taky pěkně těžké, což závisí na materiálu, ze kterého jsou vyrobeny. O tom, že vodit loutky není vůbec jednoduché, jak se na první pohled zdá, se přesvědčily všechny přítomné děti.

27.3. Jarní stezka přírodou - ŠD

Jaro je opět tady a s ním i naše oblíbená společná akce „Jarní stezka přírodou“. Letos proběhla formou procházky, během které děti z oddělení Smajlíků a Veverek plnily nejrůznější úkoly z oblasti přírodovědy. Poznávaly rostliny a živočichy, řešily jarní kvíz a pozorně sledovaly probouzející se přírodu. Počasí bylo krásné a z prvních slunečních paprsků jsme určitě načerpali energii do dalších dnů ☺.

27. a 28. 3. Florbalový turnaj O pohár starosty Troubek

Ve dnech 27. 3. (první stupeň) a 28. 3. (druhý stupeň) se žáci naší školy zúčastnili florbalového turnaje O pohár starosty Troubek. Oba turnaje jsou primárně určeny pro spřátelené, venkovské školy a uskutečnily se v pěkné troublecké hale. Zúčastnilo se jich po pěti družstvech a z velmi vyrovnaných, dramatických soubojů si starší družstvo odvezlo smolné čtvrté místo, mladší kamarádi se umístili dokonce o příčku výše. Oba turnaje proběhly ve sportovní, přátelské atmosféře a už se všichni účastníci těší na další ročník.

28. 3. Divadelní představení Dobrodružství hastrmana Tatrmana

Žáci prvních a druhých tříd navštívili 28. března 2019 divadelní představení „Dobrodružství hastrmana Tatrmana“ v Městském divadle Zlín. Hastrman Tatrman bydlel v rybníčku na kraji lesa. Tam ho měli všichni rádi, nejvíce však víla Malvína. Jemu to ale nestačilo. Chtěl se stát vodnickým králem a bydlet v rybníku Svět. Vydal se tedy na cestu, která se změnila v jedno velké dobrodružství... Všem dětem se představení plné strašidel a pohádkových bytostí velmi líbilo, procvičily si, jak se mají v divadle chovat, seznámily se s novými termíny, jako jsou hlediště, jeviště, herci, uvaděčky, diváci a foyer. Na závěr si s pohádkovými hrdiny zatančily a plny nových zážitků se spokojeně vracely zpět domů.

28. 3. Noc s Andersenem

8. ročník Noci s Andersenem na naší škole proběhl 28. 3. 2019. Tradičně se četly tři pohádky. Tentokrát to byla Princezna na hrášku, Ošklivé káčátko a Malenka od H. Chr. Andersena. Luštili jsme křížovku, skládali puzzle a dokonce nás navštívil pan Andersen osobně. V knihovně jsme přísahali, že se budeme ke knihám chovat opatrně a s úctou. Při cestě z knihovny jsme plnili úkoly. Na jejím konci jsme poskládali obrázek albatrosa a tím si připomněli 70. výročí založení nakladatelství Albatros. Pohádku na dobrou noc nám tradičně přečítal pan starosta Horní Moštěnice. Dětem se akce moc líbila a už se těšíme na další ročník. Děkujeme za sponzorskou večeři a všem, kteří se podíleli na přípravě či realizaci.

29. 3. Cvičení na airtracku

V posledním březnovém týdnu jsme si zase pronajali od TJ Sokol Přerov airtrack. Na tomto tělocvičném nářadí se postupně vystřídali všichni žáci a děti z mateřské školy. Děkujeme obci, že je nám vždy nápomocna s převozem této nelehké zíněny.

29. 3. Den učitelů – žákovský parlament

Školní parlament vymyslel na den učitelů retro výstavu „Když učitelé byli dětmi“. Výstava probíhala v týdnu od 25. do 29. března 2019, kdy žáci naší školy mohli hádat, kdo je kdo. Poté došlo k odtajnění identity, které u některých vyvolalo velké překvapení. Retro výstava se setkala s velkým úspěchem. Zvláště, když si žáci mohli osahat retro hračky a představit si, jaké to bylo, když byli učitelé dětmi.

2. 4. Uklid'me Česko – Za Horní Moštěnici krásnější

Dne 15. 4. 2019 i v souvislosti s odstávkou elektrické energie a ve spolupráci s OÚ Horní Moštěnice byla ve škole zorganizována akce Uklid'me Česko/ Za Horní Moštěnici krásnější. Úklidu se účastnily všechny třídy se svými třídními učiteli i asistenty pedagoga. Každá třída byla vybavena žlutými plastovými pytlí a byl jí vyčleněn úklidový sektor. Za cca 3 hodiny byly pytle přeplněny odpady všeho druhu – papíry,

plastovými lahvemi, starým nádobím... mezi kurióznější nálezy patřila i SPZ, a dokonce i peněženka včetně platebních karet. Odpadky jsou již dávno svezeny na Sběrný dvůr, otázka, jaký příklad dáváme dětem ve vztahu k přírodě i své obci, však zůstává...

5. 4. Vynášení Moreny

Se slovy říkanky „Zimo, zimo, táhni pryč...“ a jinými písněmi se děti z oddělení školní družiny Veverek a Soviček v pátek 5. dubna rozloučily se zimou a společně hodily Morenu do místní Moštěňky.

Všichni věříme, že už se budeme radovat jen z pěkného jarního počasí.

10. 4. Skřítci obilníčci - ŠD

Ve středu 10. 4. jsme využili nepříznivého počasí a ve školní družině jsme si vytvořili skřítčky Obilníčky. Snažili jsme se o ně pravidelně pečovat a zalévat je, aby nám ozdobili velikonoční stůl.

17. 4. Velikonoční zajíček - ŠD

Přípravy na Velikonoce jsme si zpříjemnili hravým odpolednem ve ŠD. Vybarvili jsme si sádrového zajíčka, poskládali velikonoční puzzle, zopakovali jsme si vše o mláďatech domácích zvířat. Poté jsme vyrazili ven si trochu zasoutěžit. Skákali jsme v pytli jako zajíci, hledali schovaná velikonoční vejce, házeli vejcem do ošatky a běželi slalom se syrovým vejcem na lžici. Všichni byli za své výkony odměněni perníkovým zajíčkem a čokoládovým lízátkem.

23. 4. Naší přírodou – finálové kolo

Dne 23. 4. 2019 se Michaela Mišová ze 6. třídy a Jan Botor z 9. třídy zúčastnili finálového kola soutěže Naší přírodou pořádanou Atlasem Bios v Přerově. Oba soutěžili ve svém oboru: Michaela - ekosystém polí, luk a pastvin a Honza - ekosystém vody. Žáci odpovídali na nejrůznější otázky nebo museli poznat rostliny či živočichy, kteří se v dané oblasti vyskytují. Míša i Honza se umístili na 4. místě – odměnou bude poznávací zájezd pořádaný Atlasem Bios.

24. 4. Slet čarodějnic - ŠD

„Ježibaby kamarádky, krouží vzduchem tam i zpátky. Šaty mají od sazí, snad se v letu nesazí.“

Stalo se již tradicí, že na konci dubna se v naší školní družině koná čarodějnický

slet, kterým si chceme připomenout starý lidový zvyk „Pálení čarodějnic“. Poslední dubnový týden jsme si o tomto zvyku nejen povídali, ale i čarodějnice kreslili a vymýšleli pro ně zajímavá jména. V pátek 27. dubna po obědě se jako mávnutím kouzelného proutku děti proměnily ve strašidelné čarodějnice, hrozné čaroděje, zlé ježibaby, krásné kouzelnice a další magické bytosti. Společně si všichni zasoutěžili v netradičních disciplínách a čarodějnické zkoušky prověřily dovednosti všech přítomných bytostí. Užili jsme si odpoledne plně zábavy, vyhodnotili nejlepší kostýmy a předali drobné odměny.

26. 4. Dopravní soutěž mladých cyklistů – kvalifikační kolo

Dne 26. dubna se žáci naší školy zúčastnili Dopravní soutěže mladých cyklistů v Přerově. Naše škola vyslala dvě družstva. V kategorii starších žáků naši školu reprezentoval Tomáš Darebníček, Matouš Ludva, Klára Horáková a Michaela Pitnerová. V kategorii mladších žáků se soutěže zúčastnil Jan Krajčovič, Antonín Tomeček, Barbora Valentová a Tereza Hrubá. Žáci museli své znalosti dokázat při jízdě na dopravním hřišti, v testech z dopravní výchovy, ve zdravotvědě a v jízdě přes překážky. Žáci se na soutěž dobře připravili a obě družstva obsadila první místo s postupem do okresního kola, které se bude konat 16. května v Lipníku nad Bečvou. Přejeme žákům, aby se jim i nadále tak dařilo.

6. 5. Turnaj ve vybíjené smíšených družstev

Opět jsme se s vervou zúčastnili a opět nevyhráli a opět nám to vůbec nevadilo :-).

7. 5. Bud'me kamarádi

V úterý 7. května byl pro žáky 3. a 4. ročníku připraven vzdělávací program Bud'me kamarádi, který vedla speciální pedagožka Alena Svobodová. Cílem tohoto programu bylo žáky seznámit se životem postižených lidí. Paní Svobodová hned na začátku vysvětlila dětem, jaká postižení lidé vůbec mohou mít a poté se v jednotlivých blocích věnovala různým handicapům. V bloku, zabývajícím se tělesným postižením, si děti vyzkoušely jízdu na vozíku, psaní ústy a nohou a stavěly věž z kostek pomocí nohou. Velmi zajímavé aktivity na děti čekaly v bloku zabývajícím se zrakovým postižením. Děti si vyzkoušely chůzi s bílou holí a hlavně se naučily, jak pomoci nevidomému člověku například s přecházením ulice. Připravena byla stanoviště s různými aktivitami – omalovánky pro nevidomé, Braillovo písmo, skládání kostiček se zavázanýma očima, hmatové pexeso či psaní na Pichtově psacím stroji. Při seznámení se sluchovým

postižením se žáci dozvěděli, že existuje znaková řeč a naučili se tímto důležitým do-
rozumívacím způsobem popřát krásný den. Program se všem dětem moc líbil.

9. 5. Praktický seminář pro výuku tělesné výchovy

Dne 9. 5. 2019 přijal pozvání na naši školu zaměstnanec FAČR a kondiční trenér reprezentace U 15 p. Jan Kroča. Cílem jeho praktického semináře bylo rozšířit reper-
toár pohybových i míčových her vhodných do výuky TV. Dopoledním seminářem pro-
šly pak čtyři třídy prvního stupně včetně svých vyučujících. Úroveň semináře kladně
zhodnotili žáci i vyučující a věřím, že jeho absolvování přispěje k dalšímu zpestření
hodin tělesné výchovy.

13. - 17. 5. Indiánská stezka přírodou - ŠD

Celý týden od 13. do 17. května si ve ŠD Sovičky a Veverky hrály na indiány. Vy-
robili jsme si indiánskou čelenku, náhrdelník, náramek přátelství, hudební nástroj
„rumba koule“ a lapač snů. Na středu jsme si naplánovali „INDIÁNSKOU STEZKU
PŘÍRODOU“. I přesto, že nám počasí nepřálo, jsme si mezi pavilony vyzkoušeli, jak
bychom jako indiánští bojovníci obstáli. Lovili jsme medvěda, chytali jsme ryby, plížili
jsme se a jezdili na „koně“. Při hrách nechyběl ani indiánský pokřik, dýmka míru, in-
diánská hudba a píseň, totem. Také jsme si osvojili indiánské písmo a vědomosti nejen
o indiánech, ale i o přírodě. Celý týden jsme si všichni užili.

KMEN Moudrých sov a KMEN Hbitých veverek

13. -17. 5. Sběr starého papíru

V týdnu 17. – 21. května proběhl na naší škole sběr starého papíru. I přes nepřízeň
počasí, kdy bylo velmi chladno a deštivo, naše škola zaplnila pět kontejnerů. Je nutno
poděkovat žákům z deváté a osmé třídy, kteří pomáhali u sběru. Někteří žáci byli vel-
mi veselí a bavili nás hned po ránu svými příhodami. Děkujeme všem rodičům, kteří
žákům pomohli zajistit sběr, a těšíme se na další spolupráci. Věříme, že příště se zapojí
i ti, kteří se jarního sběru neúčastnili, neboť výdělek mohou opět využít žáci na nákup
pracovních sešitů, na výlety, exkurze, dobroty..., jak každá třída uzná za vhodné.

15. 5. Kytíčkový den – Český den proti rakovině

Ve středu 15. května se žáci naší školy zúčastnili veřejné sbírky Ligy proti rakovi-
ně - Českého dne proti rakovině, v letošním roce s tematickým zaměřením na karcinom
plic. Zájem nejen žáků, ale i pedagogických pracovníků přispět drobným finančním ob-
nosem byl enormní, prodali jsme všech 250 kytichek. Patří Vám velké poděkování. Za-
koupením kytíčky jsme podpořili poslání Ligy proti rakovině: šířit nádorovou prevenci,
zlepšovat kvalitu života onkologických pacientů, podporovat onkologický výzkum a
přispívat k vybavenosti onkologických pracovišť.

16. 5. Den matek

Dne 16. března se v kulturním domě sešli rodiče i prarodiče, aby se potěšili tím, co jim jejich děti již tradičně ke Dni matek nachystaly.

Žáci od 1. do 9. třídy si připravili různá vystoupení, která s nadšením a velkým aplausem předvedli nejen svým maminkám, ale i tatínkům, prarodičům a sourozencům. Akce se zdařila na jedničku a těšíme se, čím nás příští rok nejen školáci, ale i učitelé opět překvapí.

Krásné odpoledne by nikdy nemohlo být takové, kdyby nebylo našich paní učitelek a vychovatelek, které nacvičení všech písniček a tanečků věnují velmi mnoho času a své vlastní energie. Děkujeme jim!

16. 5. Dopravní soutěž mladých cyklistů – finálové kolo

Dne 16. května se naši žáci zúčastnili okresního kola Dopravní soutěže mladých cyklistů, které se konalo v Lipníku nad Bečvou. Ve starší kategorii nás reprezentovalo družstvo ve složení Tomáš Darebníček, Matouš Ludva, Michaela Pitnerová a Klára Horáková. Žáci se na soutěž velmi dobře připravili a celkově skončili na krásném druhém místě. Nejvíce se jim dařilo v jízdě zručnosti, kde byli vůbec nejlepší ze všech soutěžících.

V mladší kategorii soutěžili Barbora Valentová, Tereza Hrubá, Jan Krajčovič a Antonín Tomeček. I tito žáci se na soutěž velmi pečlivě připravovali a celkově obsadili třetí místo. I jim se nejvíce dařilo v jízdě zručnosti. Všem soutěžícím děkujeme za výborné výsledky.

29. 5. Barevný volejbal - Minivolejbal základních škol

Na naší základní škole mají děti prvního stupně možnost navštěvovat sportovní kroužek minivolejbalu, přesněji „Barevného minivolejbalu“. Výrazem minivolejbal označujeme variaci šestkového volejbalu, který umožňuje dětem mladšího školního věku se tomuto sportu též věnovat. Jednotlivé barvy určují stupeň pokročilosti a náročnosti každé z variant minivolejbalu. Hrají ho děvčata a chlapci v týmech od 2 do 4 hráčů. Hřiště měří na šířku 4,5 - 6 m a na délku 9 - 12 m, je rozděleno sítí. Cílem hry je dostat míč přes síť tak, aby se dotkl země. Protihráči se snaží, aby se tak nestalo.

Ve středu 29. května se početná skupina složená z 20 žáků poprvé zúčastnila turnaje v Přerově, kde mohla změřit své síly s dětmi z jiných základních škol. Pro děti byla tato zkušenost velmi přínosná. Zjistily, že jsou velmi šikovné a nemusí se obávat dalších zápasů, které nás čekají příští školní rok.

31.5. Piráti hledají poklad

V pátek 31. května se děti ze školní družiny oddělení Smajlíků zúčastnily sportovního odpoledne „Piráti hledají poklad“. Kluci a děvčata se převlékli do pirátských kostýmů a očekávali, co se bude dít. Nejprve si společně vytvořili pirátské mapy, lodě a čepice. Potom se rozdělili do skupin, dostali soutěžní kartičku a vydali se na vyznačenou trasu. Po cestě museli splnit několik vědomostních úkolů. Vyznačená trasa je zavedla až do Zámecké zahrady, kde na ně čekala sportovní část, např. vylévání vody z lodě, přenášení zlatáků, navigace poslepu a další. Po absolvování všech úkolů mohli konečně začít hledat pirátský poklad. Malí piráti byli velmi šikovní, a tak poklad brzy našli, a když ho otevřeli, radost byla veliká, neboť v něm objevili nejen pirátské záložky a různé pochutiny, ale také trika s nápisem naší školní družiny „Smajlíci“😊. Toto byla letos naše poslední větší akce ve ŠD. V červnu nás čeká ještě výlet na třešně a poslední rozloučení se sladkou tečkou na závěr. Těšíme se na další společné zážitky, které nás čekají příští školní rok.

ŠKOLNÍ ROK 2019 U NÁS VE ŠKOLIČCE

Opět se toho dělo mnoho. Mimo tradiční činnosti, které do mateřské školy neodmyslitelně patří (jako je zpěv písní, kreslení, malování, přednes básní, cvičení, tancování, hraní různých her pro radost i rozvoj myšlení, fantazie, představivosti a motoriky, výchovně-vzdělávací činnosti a programy) byly zařazovány akce pro zpestření chodu jednotlivých tříd MŠ. Navštěvovali jsme divadelní a varietní představení, jezdili společně na školní výlety (Krokodýlek Olomouc, ZOO Lešná), pořádali společné projek-

tové dopolední akce tříd MŠ, ale i ve spolupráci s Mikrojesličkami Horní Moštěnice (Zimní olympiáda, Karneval, Čarodějnice). Odpoledne jsme pořádali společné akce dětí a rodičů (Velikonoce, Vítání jara, Den matek, Rozloučení se školním rokem spojené s pasováním školáků). Spolupracovali jsme s místními spolky – vystupovali jsme na obecní akci Vítání jara. Účastnili jsme se sběru papíru a pomerančové kůry.

Naše mateřská škola byla zapojena do projektu „Svět nekončí za vrátky, cvičíme se zvířátky“ a „Lokalizace sítí mateřských škol“. Rovněž tu probíhaly souvislé pedagogické praxe studentek SPgŠ Přerov a dalších praktikantek, které si zde plnily svou pedagogickou praxi.

V květnu 2019 zde proběhl zápis dětí na nový školní rok 2019/20. Přihlásilo se a je přijato 22 nových školáčků. Zároveň naši školičku opustí 21 budoucích prvňáčků, kterým přejeme zdárný vstup do základní školy a samé jedničky.

Vladimíra Uhliřová

KULTURNÍ AKCE NA JAŘE

Každým rokem, vždy v jarních měsících, pořádáme pro občany obce zájezd do Prahy, na některý z právě se hrajících muzikálů. Letos jsme poslední březnovou neděli vyrazili na muzikál Doktor Ox. Od rána nás provázelo krásné počasí, které slibovalo nádhernou vycházku prosluněnou Prahou. Tak si někteří z nás krátili chvíle před začátkem představení, které se konalo v divadle Hybernica. Cesta tam i zpět proběhla bez problémů, a tak jsme se plni dojmů večer vrátili zpět.

Další akcí, kterou jsme se rozhodli uspořádat, byl v úterý po velikonočních svátcích recitál Vzpomínky na Waldemara Matušku. Recitál se konal v kulturním domě, kde nám nejznámější imitátor Vladimír Walda Nerušil, kterého na klávesy doprovázel Jan Hečko, více jak hodinu zpíval písničky Waldemara Matušky a moc hezky je proložil povídáním o životě tohoto zpěváka, jehož písničky dnes již z velké části zlidověly. O

tom, že se představení líbilo a všichni v sále se bavili, svědčilo to, že každou písničku odměnili diváci bouřlivým potleskem a zpěv zněl nejen z pódia, ale většina písniček se ozývala také z publika. Atmosféra byla výborná, a protože písniček pana Matušky je opravdu hodně a všechny zazpívat na jednom koncertě nelze, věříme, že jsme se takto neselektovali naposledy a někdy v budoucnu si budeme moci zazpívat i další hity.

Mimo tyto akce jsme využili nabídky manželů Klímkových, kteří tři roky cestovali po světě na kolech. Při prvním setkání nám velmi poutavě povídali o svém cestování po Jižní a Latinské Americe, při druhém setkání pak o zbytku své cesty po Americe, Kanadě a cestách po Asii. Toto povídání jsme přesunuli do kina, protože manželé s sebou přivezli také spoustu krásných fotek, kterými svá vystoupení doplnili. Nyní se vydávají na kolech do Japonska a slíbili, že po příjezdu nám zase své zážitky z cest přijdou zprostředkovat.

Ing. Marta Ostrčilová

ZPRÁVY Z MÍSTNÍ KNIHOVNY

Jak jsme již informovali na našich stránkách, v areálu základní školy jsme instalovali výstavu „Vzdělávání pro všechny - Odkaz Jana Amose Komenského“.

Výstava je určena pro veřejnost i žáky naší školy. Abychom si prověřili, zda si ji žáci důkladně prohlédli a zapamatovali nejdůležitější informace o životě a díle Jana Amose Komenského, připravili jsme soutěžní kvíz. Nebylo jednoduché vybrat

vítěze, protože si všichni vedli skvěle.

Ve čtvrtek 6. června jsme vyhlásili nejlepší práce žáků 6., 7. a 8. třídy.

Jsou jimi:

6. třída – Kateřina Vašková

7. třída – Richard Zámoravec

8. třída – Tomáš Darebníček, Alice Drozdová, Eva Buchnerová

Výše jmenovaní byli odměněni publikací o Horní Moštěnici a dárkovými předměty, které do soutěže věnoval starosta Ing. Vladimír Martínek. Gratulujeme!

ZÁJEZDOVÉ DIVADLO K+K

Děti z mikrojeslí, mateřské školy a I. stupně v pátek 7. června strávily pěkné dopoledne ve společnosti zájezdového divadla K+K z Prahy.

Tentokrát nám představilo klasickou pohádku „O Sněhurce a sedmi trpaslících“, zlé královně a krásném princí.

Děti se aktivně a s chutí zapojily do pohádkového dění. Rozesmáté a spokojené odcházely z kulturního představení.

KURZY ANGLICKÉHO JAZYKA

24. a 26. června zakončíme 1. ročník kurzů anglického jazyka pro začátečníky a pokročilé.

Troufám si říci, že se ročník i přes počáteční obavy vydařil, a mohu veřejnosti sdělit, že i na podzim v měsíci říjnu otevíráme další ročník, tentokrát pro mírně a středně pokročilé.

Všem účastníkům kurzu děkuji za poctivou přípravu a vzornou docházku a paní lektorce Janě za přelivost se žáky.

Hana Slabá, knihovnice

Kurz anglického jazyka

Místní knihovna připravuje 2. ročník kurzu anglického jazyka:

- pro mírně pokročilé
- pro středně pokročilé

Kurzy zahájí svou činnost opět v měsíci říjnu.

Přihlásit do kurzu se můžete i telefonicky na telefonním čísle: 725 526 754 - Hana Slabá

Těší se na Vás lektorka Jana

ZE ŽIVOTA ZO ČZS HORNÍ MOŠTĚNICE

Brigády 2019

Dne 4. 4. 2019 se uskutečnila brigáda na stříhání stromků kolem Moštěnky na straně u rybníka, účastnilo se 14 členů a odpracovali 44 hodin.

Dne 11. 4. 2019 se konala druhá brigáda, byly vysazeny 4 nové stromky nad školou a dokončen stříh stromů kolem Moštěnky, účastnilo se 11 členů, odpracováno 30 hodin.

Poslední brigáda byla dne 25. 4. 2019 s účastí tří osob, byly zality nově vysazené stromky a dokončen stříh nad školou. Odpracováno 12 hodin.

Zájezd Kroměříž

Dne 4. 5. 2019 byl uspořádán zájezd na výstavu Floria do Kroměříže. Byl objednan menší autobus a účastnilo se 24 osob. Všichni byli jako obvykle moc spokojeni.

Přednáška

Dne 6. 5. 2019 proběhla přednáška o pěstování kiwi v kulturním domě Horní Moštěnice. Účastnilo se 15 osob, přednáška byla velmi zajímavá a poučná.

Zájezd Krakow

Dne 18. 5. 2019 se uskutečnil zájezd do Krakova. Odjezd z Moštěnice byl v časných ranních hodinách kolem páté hodiny. Po příjezdu do tohoto krásného města jsme si prohlédli Katedrálu na Wawelu, posvátné místo a kulturní památku, tradiční místo korunovací polských králů, z nichž mnozí jsou tu pohřbeni. Po prohlídce jsme pěšky pokračovali na Rynek Główny, po cestě jsme si prohlédli několik hezkých kostelů. Potom jsme prošli Florianskou branou k Barbakanu – je to brána městského opevnění a jedna z mála zachovaných částí opevnění Krakova. Následovala cesta zpět na hlavní rynek, prohlídka náměstí s tržštěm a historická tržnice Sukienice. Po polední pauze se náš zájezd rozdělil na více částí. Část si šla prohlédnout židovský hřbitov a další pamětihodnosti města. Část si udělala individuální volno s prohlídkou dalších částí města a poslední skupinka si vybrala hodinovou plavbu po Visle na malé vyhlídkové lodi. Každý si přišel na své.

Po celém dnu stráveném v tomto krásném městě jsme vyjeli zpět ke svým domovům. Nesměla chybět ani zastávka na velmi pozdní večeri v motorestu Starý Jičín a následný návrat do Horní Moštěnice. Tímto děkuji všem, kteří se podíleli na organizaci zájezdu, bylo to moc pěkné.

*Ilona Jančíková
ZO Českého zahrádkářského svazu Horní
Moštěnice*

KLUB PRO STARŠÍ A POKROČILÉ

Duben 2019

V lednu naše taneční skupina v Bratřejově vystoupila a v dubnu nám to bratřejovská děvčata oplatila. Ne jedním, ale dvěma vystoupeními se pochlubila a opravdu krásně zatančila.

Žádný apríl, překvapením to bylo, když místo našich tanečníků jiné uskupení vystoupilo.

Květen 2019

„Studený máj, v stodole ráj.“ Jak pranostika říká, tak tomu letos je, ale pohybem se každý zahřeje. Svou profesionálně předvedenou sestavou se naše roztleskávačky rozehrály a naši hosté posléze, když do tance se dali. Tanec, dobrá zábava i dobré občerstvení k tomu přispělo, že májové taneční odpoledne s úspěchem proběhlo. Nabitý kulturní dům o tom svědčí, že našim návštěvníkům u nás svědčí.

Červen 2019

Se školním rokem jsme se v červnu rozloučili. Taneční odpoledne jsme vzpomínce na showmana Dana Nekonečného věnovali. Žádný smutek, veselá vzpomínka to byla, všechny hosty opět pobavila. Jeho nezapomenutelné show, stejně jako nám, budou inspirací i pro další generaci.

Pěkné léto vám všem přejeme. Doma či na dovolené utužujte svoje zdraví a vězte, že v září jsme tu zas. Stále nás to totiž baví.

*Zita Lásková
Klub pro starší a pokročilé*

DĚTSKÝ DEN V ZÁMECKÉ ZAHRADĚ

Soutěže pro děti, bohatý program a krásné počasí nalákalo do zámecké zahrady přes tisíc návštěvníků.

Děti letos plnily 8 disciplín a mohly si tak vysoutěžit sluneční brýle. Zařadit si mohly nejen na tanečním parketu, ale i na dvou skákacích hradech. Mnohé si nechaly také namalovat na obličej veselý motivy.

Na oplátku pak všem přítomným předvedly úžasná taneční vystoupení. Pozitivní náladu kolem sebe šířil i zpěvák Voxel se svou kapelou. Večer vyvrcholil koncertem kapely The Hodgehog a ohňovou show.

Za podporu akce děkuji Obci HM, učitelům ze Základní a mateřské školy HM, deváťákům, společnosti Salix Morava a Hanácká kyselka. A hlavně všem členům i nečlenům spolku, kteří se postarali o hladký průběh akce.

Jana Faitová

CVIČENÍ ŽEN

Ve čtvrtek 30. května se cvičenky - ženy TJ Sokol Horní Moštěnice sešly k ukončení sezony v místní restauraci U Kapličky. Sokolky zhodnotily uplynulou sezonu a poděkovaly cvičitelce Pavlíně Švédové za příjemně strávené hodiny v tělocvičně.

Prázdniny a letní dovolené rychle utečou a my se budeme opět těšit v říjnu na shledanou!

Tímto zveme všechny ženy, které si chtějí protáhnout tělo a vyčistit mysl, aby přišly mezi nás!

Hana Slabá

ZPRÁVA HONEBNÍHO SPOLEČENSTVA HORNÍ MOŠTĚNICE

Dne 20. 2. 2019 se uskutečnila v klubovně Mysliveckého spolku Horní Moštěnice valná hromada Honebního společenstva Horní Moštěnice. Na programu valné hromady byla volba nového výboru honebního společenstva na období let 2019 až 2029.

Navržení kandidáti Jiří Diatka, Jaroslav Houžva, František Janda, Jiří Januš, Josef Procházka, Obecní úřad Horní Moštěnice a Myslivecký spolek Horní Moštěnice byli do nového výboru zvoleni. Starostou honebního společenstva byl zvolen Josef Procházka a místostarostou Jiří Diatka. Za Obecní úřad Horní Moštěnice byl delegován Petr Janků a za Myslivecký spolek Horní Moštěnice byl delegován Tomáš Jančík, který byl pověřen funkcí pokladníka. Na valné hromadě byl dále odsouhlasen finanční příspěvek 5 000,- Kč Mysliveckému spolku Horní Moštěnice na obnovu a revitalizaci honitby honebního společenstva.

Pohoštění na valné hromadě zajistil myslivecký spolek, za což výbor honebního společenstva mysliveckému spolku touto cestou děkuje.

Na následující výborové schůzi honebního společenstva byla projednána a schválena nová smlouva o pronájmu honitby Mysliveckému spolku Horní Moštěnice na období let 2019 až 2029. Celková plocha honitby Honebního společenstva Horní Moštěnice k 1. 1. 2019 činí 930 ha.

Dle plánu Mysliveckého spolku Horní Moštěnice a termínu stanoveného Magistrátem města Přerova se členové výboru a členové honebního společenstva účastnili dne 2. 3. 2019 sčítání zvěře v honitbě Honebního společenstva Horní Moštěnice. Stanovené počty jednotlivých sledovaných druhů zvěře, tj. zajíce polního, bažanta obecného, srnce obecného jsou v rozmezí minimálních a normovaných početních stavů. Jednotlivé počty kusů zvěře jsou celostátně stanoveny na základě rozlohy honitby honebního společenstva. Pro Honební společenstvo Horní Moštěnice je stanoveno:

	minimální stav	normovaný stav	stav k 2. 3. 2019
Zajíc polní	43	155	104
Bažant obecný celkem	25	105	41
Srnc obecný celkem	5	25	26
Kachna divoká			64
Holub hřivnák			5

Výbor honebního společenstva se v nastávajícím období zaměří na reálnou spolupráci s mysliveckým spolkem coby nájemcem honitby tak, aby činnost mysliveckého spolku v honitbě byla vedena v duchu řádného hospodáře s cílem udržet jak početní stavy jednotlivých druhů zvěře, pokud možno na normovaných stavech, tak ošetření a nahrazení poškozených trvalých porostů v honitbě.

Josef Procházka
starosta Honebního společenstva Horní Moštěnice

Víte že.....jak Vám může pomoci internet

Věříme, že jste i díky našim radám v minulém čísle Moštěnského zpravodaje výhodně nakoupili u našich partnerů. Dnes Vám nabízíme další výhodné nákupy a informace, jak s pomocí internetu ušetříte čas i peníze. Nebojte se, chce to jen „pár kliků“ na počítači.

MJM agro, a. s., Přerov: Dluhonská 741 Tel.: 581 22 51 30

Společnost MJM agro, a. s. již od roku 1991 představuje stabilního a spolehlivého partnera pro zemědělské podniky, farmy a drobné pěstitele. Kromě osvědčených tradičních postupů nabízí i systém precizního zemědělství pod značkou PREFARM. V maloobchodní prodejně v Přerově za vynikající ceny nakoupíte hnojiva, osiva nebo krmné směsi. Doporučujeme - ceny jsou často levnější než „Akční ceny pouze tento týden“ v nedalekém nejmenovaném obchodě se zahradní technikou. Škoda jen, že od letošního roku nelze objednávat přes internet. Telefon Vám ale zvedne příjemná prodavačka, která umí poradit.

ALDO s.r.o., Čechy 47, okr. Přerov Tel.: 571 896 376, <https://www.aldoshop.cz>

Internetový obchod ALDOSHOOP.CZ je český zásilkový obchod se širokou škálou sortimentu zaměřený na domácí, kuchyňské a zahrádkářské potřeby. Pokud v e-shopu nenaleznete Vámi požadované zboží, kontaktujte obchodní oddělení (e-mail: info@aldosro.cz), kde Vám rádi požadované zboží nabídnou a zajistí za nejlepší cenu na trhu. Víte například, že v současné době prodávají sud na dešťovou vodu 200l s kohoutkem za 395 Kč?

Víte, kde na internetu můžete hledat bezplatné informace pro zahrádkáře? Tady je několik tipů:

www.abecedazahrady.dama.cz – populární a graficky velmi zdařilé stránky, které jsou součástí serveru Dáma.cz. Články jsou přehledně děleny do několika kategorií, mezi nimiž nechybí návody na pěstování konkrétních rostlin nebo testy zahradní techniky. Doporučujeme oddíl „Diskusní fórum“, kde se můžete bezplatně poradit s odborníky.

www.izahradkar.cz – populární časopis Zahrádkář má svoji elektronickou podobu. Vedle množství tipů a návodů přináší také přehledný kalendář zahrádkářských akcí a obsáhlé diskusní fórum.

www.magazinzahrada.cz – přehledný a pěkně graficky postavený web obsahuje v několika kategoriích články o zahradničení. Nechybí atlas rostlin a pro zábavu i keltský nebo květinový horoskop.

www.ireceptar.cz.cz – kdo by neznal populární Receptář. Kromě zahrádkářů najdou na webové verzi rady i různí domácí kutilové, nechybí ani oblíbené recepty a návody jak si např. poradit se škůdci nebo jak postavit zahradní domek.

Příjemné letní čtení a nákupy se slevou Vám za Český svaz zahrádkářů Horní Moštěnice přeje

Ladislav Podmele

Od září 2019 bude při ZŠ a MŠ Horní Moštěnice fungovat

tenisová školička

Je určena pro žáky prvního stupně, tréninky budou probíhat 2 – 3 x týdně pod vedením zkušené trenérky na tenisových kurtech v Horní Moštěnici.

Přihlášky se přijímají prostřednictvím zákonných zástupců v ředitelně školy.

ČESKÝ ROZHLAS OLOMOUC
a obec Horní Moštěnice
uvádějí:

**OBECNÍ VESELICE
V HORNÍ MOŠTĚNICI**

při příležitosti výročí 70. let od založení a 25. let od obnovení
samostatného vysílání Českého rozhlasu Olomouc

sobota 13. července 2019 od 15 hodin
Zámecký park Horní Moštěnice

VYSTOUPÍ:

- **Medvídata** z Horní Moštěnice
- skupina **NOACO** (folk-rock)
- skupina **Fredáci** (country)
- zpěvák **Miroslav Kučera**
- **Klub pro starší a pokročilé** z Horní Moštěnice
- skupina **Atom-Rock** ze Zábřehu (rock)

Partner akce:

**Myslivecká kuchyně a grilované speciality,
skákací hrad, tombola**

**Česká průmyslová
zdravotní pojišťovna**

OTEVÍRACÍ DOBA KNIHOVNY HORNÍ MOŠTĚNICE

tel.: 581 224 145

Pondělí a středa

13.00 – 17.00

PRACOVNÍ DOBA POŠTY HORNÍ MOŠTĚNICE

tel.: 954 275 117

Pondělí, středa

8.00 – 11.00 14.30 – 17.00

Úterý, čtvrtek, pátek

8.00 – 11.00 13.30 – 16.00

ÚŘEDNÍ HODINY OBECNÍHO ÚŘADU

tel.: 581 224 122

Pondělí, středa

7.00 – 11.30 12.30 – 17.00

VETERINÁRNÍ OŠETŘOVNA HORNÍ MOŠTĚNICE**MVDr. Daniel Lang, tel. 581 224 810, 602 788 306**

Pondělí 9.00 - 12.00

13.00 - 15.00

Úterý 9.00 - 12.00

13.00 - 17.00

Středa 9.00 - 12.00

13.00 - 15.00

Čtvrtek 9.00 - 12.00

13.00 - 15.00

Pátek 9.00 - 12.00

Sobota 8.00 - 9.00

PRAKTICKÝ ZUBNÍ LÉKAŘ HORNÍ MOŠTĚNICE**MDDr. Jitka Hrbáčková, tel. 581 224 292**

Pondělí 7.00 - 18.00

Úterý 7.00 - 15.30

Středa 10.30 - 18.00

Čtvrtek 7.00 - 15.30

Pátek 7.00 - 13.30

Polední přestávka je každý den v době 12.00 – 12.30.**OBVODNÍ ZDRAVOTNÍ STŘEDISKO:****MUDr. Radoslav Špalek**

581 224 124

Pondělí 7.00 - 11.00

Úterý 14.00 - 18.00

Středa 7.00 - 12.00

Čtvrtek 12.30 - 15.00

Pátek 7.00 - 12.00

SPOLEČENSKÁ KRONIKA

V měsíci červenci se významného životního jubilea dožívají:

Jaroslav Jurošek
Marie Kostrunková
Dana Mac-Linksová
Jan Němeček
František Plhal
Josefa Rozbrojová
Anna Špalková
Milada Zámečnicková

V měsíci srpnu se významného životního jubilea dožívají:

Zdeněk Baroš
Bohuslav Kotůlek
Jiřina Lenhartová
Jaroslav Pallaj
Miloslav Pospíšil
Pavel Průša
Zdeněk Šatný
Ján Štievko
Helena Zedková

V měsíci září se významného životního jubilea dožívají:

Milada Hrabálková
Ladislav Jemelka
Milan Koniček
Milada Kotyzová
Zdeněk Mojžíš
Miroslava Přikrylová
Ludmila Simonová
Marie Zlámalová

Všem jubilantům přejeme do dalších let hodně zdraví, štěstí a osobní spokojenosti.

Kolik nás přibýlo (duben – červen):

Laura Hasalová, Kateřina Zedková, Anežka Klímková, Jan Novosad, Vojtěch Vejrosta
***Vážení rodiče, vítáme Vaše děťátko a přejeme jemu i Vám mnoho radosti
a společného štěstí.***

Opustili nás (duben – červen):

Vladimír Přikryl

KULTURA

Červenec:

6. 7. Pivní slavnosti
13. 7. odpoledne s Českým rozhlasem Olomouc
26. a 27. 7. promítání letního kina

Srpen:

10. 8. Neckiáda

HODOVÉ SLAVNOSTI:

16. 8. promítání letního kina
17. 8. hodová zábava
18. 8. hodové odpoledne
24. – 25. 8. výstava drobného zvířectva

Září:

11. 9. Klub pro starší a pokročilé
14. 9. O pohár starosty
21. – 22. 9. výstava ovoce a zeleniny

ZADÁNO PRO ŽENY

KRUŤÍ KOUSKY S HOŘČICOVOU OMÁČKOU

500 g krůtích prsou, 4 stroužky česneku, sůl, 3 lžíce Solamylu, 3 lžíce přepuštěného másla, 200 ml smetany na vaření, 3 lžíce plnotučné hořčice, 2 lžíce sójové omáčky

- maso omyjeme, osušíme, nakrájíme na kousky a vložíme do misky,
- k masu přidáme rozmačkaný česnek, sůl a rukama promícháme, každý kousek musí být ze všech stran potřeny česnekem,
- potom do misky k masu přidáme dvě lžíce Solamylu a opět promícháme, aby byl každý kousek Solamylem obalený,
- v kastrolu zahřejeme máslo a maso ze všech stran opečeme dozlatova,
- pak je podlijeme trochou vody (asi do poloviny výšky masa), přikryjeme pokličkou a dusíme,
- v půl hrnku vody zatím rozmícháme lžici Solamylu, 2 lžíce hořčice a lžici sójové omáčky, po deseti minutách dušení masa přilejeme do kastrolu rozmíchanou směs z hrnku a smetanu, všechno promícháme, přivedeme k varu a povaříme ještě 5 minut,
- podle chuti doladíme hořčicí, sójovou omáčkou a solí.

Jako příloha se hodí rýže nebo těstoviny.

MERUŇKOVÉ NANUKY S LEVANDULÍ

8 - 10 meruňek, 100 ml vody, hrstka sušené levandule, javorový sirup podle chuti

- omyté meruňky zbavíme pecek, rozložíme na pekáček a dáme na 20 minut do trouby zahřáté na 200°C,
- mezitím přivedeme k varu vodu s levandulí, přidáme 2 lžice javorového sirupu a asi minutu povaříme,
- meruňky i rozvar necháme vychladnout,
- potom všechno dohromady dohladka rozmixujeme, podle chuti můžeme přidat javorový sirup (množství záleží na kyselosti meruňek),
- rozmixovanou směsí plníme formičky na nanuky, zavíčkujeme nebo vložíme dřívko a dáme na několik hodin zamrazit,
- tvořítka s hotovými zmrzlými nanuky na 10 - 15 s ponoříme do horké vody a nanuky zlehka vytáhneme ven.

V TIPY

Stojí dvě blondýnky na peronu a jedna se ptá: „Pane výpravčí, doveze mě tenhle vlak do Prahy?“

„Ne,“ zklame ji výpravčí. „Ten vás tam rozhodně nedoveze.“

Zezadu se vynoří druhá blondýnka: „A mě jo?“

OMYLY ZNÁMÉ A NEZNÁMÉ

Vlci vyjí na měsíc

Ale jen v dobrodružných románech. To ovšem neznamená, že nevyjít a že se jejich silueta malebně nevyjímá proti nočnímu nebi. Měsíc tu ale nehraje žádnou roli. Lev řve, slon troubí a vlk vyje. Jakmile je čas svolat smečku k lovu nebo dát vetřelci v revíru najevo, kdo je tu pánem je čas dát se do řvaní nebo do vytí. Ve smečce vlci loví jen v zimě, kdy drobné zvěře ubývá a je nutné troufnout si na něco většího.

Také jejich nenažranost patří do oblast legend. Vzrostlý vlk vystačí se dvěma kilogramy masa na den. Řádně vyhladovělý ale dokáže sežrat podstatně víc, prý až deset kilogramů.

ZRNKA MOUDROSTI NA ZÁVĚR

Události, věk i zkušenost vždy přinášejí něco nového.

Terentius

PŘEHLED AUTOBUSOVÝCH SPOJŮ

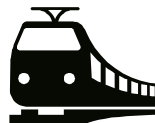
Autobus: Přerov, aut. st. - Horní Moštěnice, Jednota

Beňov, jede:	P	P	S	P	S, N	P	P, S	P, š
Přerov	5:20	6:25	6:30	9:00	10:00	10:30	12:35	13:55
H. Moštěnice	5:29	6:35	6:40	9:09	10:10	10:39	12:45	14:07
	S, N	P	P	N	P	S, N	P	P, N
	14:50	15:00	16:15	16:40	17:30	18:30	18:45	22:30
	15:01	15:10	16:24	16:49	17:40	18:40	18:53	22:39

Kostelec, jede:	P			P	P, š	S, N	P
Přerov	5:30	6:30	9:30	10:45	13:28	14:40	14:45
H. Moštěnice	5:39	6:41	9:38	10:57	13:33	14:49	14:56
	P	P	P	S, N			
	16:15	17:45	20:10	20:15	22:30		
	16:25	17:54	20:19	20:25	22:37		

Zlín, jede:

Přerov	8:00	12:00	14:00	17:10	18:25
H. Moštěnice	8:08	12:08	14:10	17:18	18:33

PŘEHLED VLAKOVÝCH SPOJŮ

Přerov - Horní Moštěnice

	P, S		P			P	
Přerov	4:45	5:40	6:43	7:37	9:40	11:37	12:43
H. Moštěnice	4:49	5:44	6:47	7:41	9:44	11:41	12:47
		P		P			
	13:40	14:43	15:40	16:43	17:37	19:08	22:43
	13:44	14:47	15:44	16:47	17:41	19:12	22:47

P – pracovní dny, 1 – pondělí, 2 – úterý, 3 – středa, 4 – čtvrtek, 5 – pátek,
 S – sobota, N – neděle, svátky, š – školní rok, (bez záruky)

INFORMACE OBČANŮM:

Webové stránky obce Horní Moštěnice umožňují zasílání aktuálních informací na vaši e-mailovou adresu. Pokud o tuto službu máte zájem, můžete se zaregistrovat na www.hornimostenice.cz, odkaz aktuality. Tato služba je poskytována zdarma.

Chcete přijímat aktuální zprávy?

Vydává Obec Horní Moštěnice – adresa redakce:
OÚ Horní Moštěnice, Dr. A. Stojana 41
Horní Moštěnice 751 17, IČO 00301264
e-mail: ouhornimostenice@cbox.cz, petrjankupetr@seznam.cz
www.hornimostenice.cz
Redakční tým: Ing. Marta Ostrčilová, Petr Janků
Korektura: Mgr. Jiřina Ostrčilová
Vychází čtyřikrát ročně – náklad 700 výtisků.
Zaregistrováno pod číslem MK E-12659.
Ročník XVIII, číslo 3/2019. Horní Moštěnice, červenec 2019.
Tisk: Tiskárna KATOS s.r.o.

UPOZORNĚNÍ:
UZÁVĚRKA PŘIJÍMÁNÍ PŘÍSPĚVKŮ DO PŘÍŠTÍHO ČÍSLA
MOŠTĚNSKÉHO ZPRAVODAJE JE 16. 9. 2019 VE 14.00 HODIN.